

Vlaams
Parlement

vergadering **C233 – WON20**
zittingsjaar 2010-2011

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Woonbeleid, Stedelijk Beleid en Energie

van 12 mei 2011

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Liesbeth Homans tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de taal- en inburgeringsvoorwaarde bij sociale huur - 1973 (2010-2011)	3
Vraag om uitleg van de heer Sas van Rouveroij tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over stadsregionale samenwerking - 1974 (2010-2011)	5
Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de uitspraken van de minister over de 100 kilowattuur gratis stroom - 1990 (2010-2011)	
Vraag om uitleg van mevrouw Liesbeth Homans tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de 100 kilowattuur gratis stroom - 2005 (2010-2011)	10
Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Heeren tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de toepassing van de voorrangregel van artikel 19, eerste lid, 1°, van het kaderbesluit Sociale Huur en de invulling van specifieke investeringen - 2021 (2010-2011)	16
Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Heeren tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de energieprestatiecertificaten - 2022 (2010-2011)	18
Vraag om uitleg van de heer Veli Yüksel tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de aan steden gerelateerde resultaten uit de leefbaarheidsenquête 'Ruimte voor morgen' - 2037 (2010-2011)	22

■

Voorzitter: de heer Jan Penris

Vraag om uitleg van mevrouw Liesbeth Homans tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de taal- en inburgeringsvoorwaarde bij sociale huur - 1973 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Homans heeft het woord.

Mevrouw Liesbeth Homans: Minister, onlangs heb ik u een schriftelijke vraag gesteld over de opvolging binnen de sociale huisvestingsmaatschappijen van de taal- en inburgeringsvoorwaarden. Dat is in het kaderbesluit Sociale Huur ingeschreven. Ik heb dat meegemaakt vanuit een andere positie toen ik nog parlementair medewerker was. Het heeft heel wat werk en energie gekost om dit erin te krijgen. Ik vind het dan ook heel belangrijk dat dit wordt opgevolgd.

Die voorwaarden zijn opgenomen om de leefbaarheid te vergroten, zowel in de Vlaamse Rand als in de grote steden. De kennis van de Nederlandse taal is de absolute sleutel tot integratie. Het gaat niet over pesten maar over samenleven, vooral in sociale wooncomplexen.

Uit het antwoord op die schriftelijke vraag blijkt dat niet systematisch wordt bijgehouden welke sociale huisvestingsmaatschappijen problemen hebben met de opvolging van die voorwaarden.

Ik heb nog een aantal bijkomende vragen. In welke mate wordt het aspect van die bijkomende taal- en inburgeringsvoorwaarden opgelegd als die niet worden opgevolgd?

Hebt u zicht op het effect van de taal- en inburgeringsvoorwaarden? Wordt met dit aspect rekening gehouden bij de evaluatie van het kaderbesluit Sociale Huur? Zo ja, is dan geen afstemming nodig met de minister die bevoegd is voor inburgering? Ik denk dat het nuttig zou zijn om aan de huisvestingsmaatschappijen te vragen om dat systematisch op te volgen.

Ik heb het kaderbesluit erbij genomen en gezien dat de sociale verhuurders, dus de maatschappijen, zelf een test kunnen afnemen bij hun huurders om na te gaan of zij voldoen aan de voorwaarden. Nogmaals minister, het gaat niet over pesten maar over zo goed mogelijk samenleven. Als we de mogelijkheid creëren om aan bepaalde zaken iets te doen, dan moeten we daar ook gebruik van maken.

We zouden aan het einde van een proefperiode de huisvestingsmaatschappijen kunnen vragen om de personen die aan die voorwaarden moeten voldoen, een test te laten afleggen. Dat is mogelijk volgens het besluit, tenzij ik me vergis. Als we dit willen opvolgen, dan moet dat goed gebeuren. U zou aan de sociale huisvestingsmaatschappijen moeten vragen om dat te doen.

De voorzitter: De heer de Kort heeft het woord.

De heer Dirk de Kort: We stellen vaak vast dat mensen wel bereid zijn om een cursus te volgen. Vaak zijn er echter problemen met wachtlijsten om die cursus Nederlands te kunnen volgen. Misschien moet ook dit probleem nader worden bekeken. Eventueel moeten andere instellingen inspringen voor wat deze problematiek van de vorming betreft.

De heer Jan Penris: Mevrouw Homans, voor een keer moet ik u gelijk geven. Het probleem zat al ingebakken op het moment dat deze voorwaarden in het leven zijn geroepen en heel vrijblijvend zijn gehouden. Nu wilt u een stap verder gaan, en ik kan u daarin volgen. Als we inderdaad het evaluatiemoment op het eind van de proefperiode als een doorslaggevend argument kunnen beschouwen, waarbij de huurder wel of niet voldoet aan de voorwaarden die hem krachtens de besluiten worden opgelegd, dan moeten we daar ook de gepaste gevolgen durven aan te koppelen. Als die huurder op dat moment het Nederlands nog niet

mchtig is, dan moeten we durven het contract niet te verlengen. Dat is een zeer verregaande consequentie, maar wel een die wij samen met u willen nemen.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Het klopt dat de taal- en inburgeringsvoorwaarden uit het kaderbesluit ten laatste binnen de eerste twee jaar na het sluiten van het huurcontract vervuld moeten zijn. Men kan een aantal zaken aanvoeren om die voorwaarden eventueel te versoepelen. In elk geval is het zo dat drie maanden voor die twee jaren zijn verstreken, moet blijken dat de huurder een taal cursus heeft gevolgd, dat hij daar minimaal 80 procent van de tijd aanwezig is geweest en dat hij regelmatig heeft deelgenomen aan het vormingsprogramma voor verplichte inburgeraars.

De huurder die zijn verplichtingen niet nakomt, kan een administratieve geldboete opgelegd krijgen. De verplichting geldt sinds 1 januari 2008. Dat betekent dat de eerste inbreuken konden worden vastgesteld vanaf begin 2010. Tot nu toe is er één geval waarbij een huurder van een huisvestingsmaatschappij in Zele begin 2011 een administratieve boete opgelegd kreeg.

Men heeft bepaald dat die boete tweemaal de huurprijs zou bedragen, dus 442 euro. Bij het vastleggen van de hoogte van die boete heeft men getracht enerzijds rekening te houden met de ernst van de zaak en anderzijds rekening te houden met het feit dat dit een signaal aan de huurder moet zijn dat die alsnog moet voldoen aan de verplichting. Het zou natuurlijk niet mogen zijn dat men de verplichting om een inspanning te doen om Nederlands te leren, kan afkopen door een boete.

Volgens de signalen die wij krijgen van huisvestingsmaatschappijen, knelt het schoentje vooral wat het volgende betreft. U weet dat die huisvestingsmaatschappijen gegevens zouden moeten kunnen putten uit de Kruispuntbank, die deze gegevens moet krijgen van de Huizen van het Nederlands. Op twee niveaus zou daar een probleem zijn. Men kan die gegevens niet gewoon krijgen van de Kruispuntbank, en een aantal steden en gemeenten, waaronder Antwerpen, melden ons dat de Huizen van het Nederlands die gegevens te weinig of niet systematisch doorgeven aan die Kruispuntbank. Er zijn huisvestingsmaatschappijen die ons er vrij recent op hebben gewezen dat ze wel willen handelen, maar dat ze daarvoor dan wel over die gegevens moeten kunnen beschikken.

Daarom heb ik besloten – en uw vraag is daar zeker een extra aanleiding toe – om overleg te plegen met minister Bourgeois. Niet alleen is er immers sprake van een gedeelde bevoegdheid, maar we delen ook de bezorgdheid daarover. Ik ben ervan overtuigd dat het kennen van dezelfde taal een heel positieve bijdrage tot een gezond samenleven levert. Als mensen elkaar beter willen begrijpen, dan moeten ze zich ook verstaanbaar kunnen maken. Ik geloof dat de kennis van een taal bijzonder positief is, met het oog op de leefbaarheid en op een gezonde, positieve integratie van mensen die ergens komen wonen. Er is natuurlijk nog geen onderzoek of zo dat zich specifiek toespitst op de effecten in die huisvestingsmaatschappijen. U hebt daarnaar gevraagd, maar daar kan ik nog niet naar verwijzen. Wel wil ik bij minister Bourgeois niet alleen het feit aankaarten dat huisvestingsmaatschappijen moeten kunnen beschikken over de juiste gegevens, maar ook het cursusaanbod zelf. Men zegt me dat dit aanbod toch wel wat specifiek zou mogen zijn. Vandaag is het aanbod vrij uitgebreid: allerlei cursussen komen in aanmerking. Men zou kunnen zeggen dat dit een positieve kant heeft: als er ergens een wachtlijst is, kunnen mensen ook al eens een andere cursus kiezen. Negatief is echter dat we moeten vaststellen dat veel van die cursussen weliswaar een zekere kennis van het Nederlands bijbrengen, maar niet noodzakelijk kennis die leidt tot een beter samenleven in één gebouwencomplex.

Om die reden is er een proefproject opgestart in het Antwerpse. Daarbij zal heel specifiek worden nagegaan of een veel specifiekere cursus, die echt geënt is op het samenwonen en waarbij dus ook sprake is van een woordenschat die daarmee te maken heeft, eventueel nog

effectiever kan zijn. Het is nog even afwachten wat dat onderzoek ons oplevert. Dat lijken me echter de belangrijkste en meest dringende aandachtspunten in heel dit dossier.

Er is nog een derde aandachtspunt. Met uw goedvinden zal ik me daar pas mee bezighouden als de eerste twee zijn verholpen. Dan gaat het over de vraag op welke wijze systematisch wordt gerapporteerd aan de hogere overheid, over de manier waarop wordt omgegaan met die gegevens. U weet dat er vandaag al zo'n administratieve boete wordt voorgesteld. Het toezicht wordt ingeschakeld. Ik heb dus zeker zicht op onder meer het aantal en de hoogte van dergelijke boetes. Daaruit kunnen we al redelijk wat conclusies trekken. Mochten we nood hebben aan nog meer gegevens, dan wil ik dat graag bekijken, als dat systeem eenmaal echt werkt in de praktijk. Ik denk immers dat er nog een en ander schort aan de manier waarop de regelgeving wordt uitgevoerd.

De voorzitter: Mevrouw Homans heeft het woord.

Mevrouw Liesbeth Homans: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het is niet zozeer mijn ambitie om van elke huisvestingsmaatschappij te weten welke problemen ze ondervindt, maar ik vind wél dat de huisvestingsmaatschappijen dat wel zelf moeten volgen. U hebt aangegeven dat u daarop zult toekijken. De huisvestingsmaatschappijen moeten duidelijk kunnen weten hoeveel kandidaat-huurders er aan die voorwaarden moeten voldoen. Als die, na die proefperiode van twee jaar, nog altijd geen attest van het Huis van het Nederlands kunnen voorleggen en dus hun bereidheid niet kunnen aantonen, dan hebben we wel een heel groot probleem.

Minister, ik ben het ook met u eens als u stelt dat de cursus misschien enigszins moet worden aangepast, specifiek met het oog op wonen en sociaal wonen. Ik wil er geen karikatuur van maken, maar dan lijkt het me vooral belangrijk te kunnen communiceren met de bureaus over het tijdstip waarop het huisvuil buiten moet worden gezet, over het tijdstip waarop de conciërge eventueel langskomt en dergelijke meer. Ik ben het er volmondig mee eens dat dit specifieke cursussen zouden zijn. Ik hoop dat u dat opvolgt. Ik heb er alle vertrouwen in, maar ik zal er wellicht nog wel eens op terugkomen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Sas van Rouveroj tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over stadsregionale samenwerking - 1974 (2010-2011)

De voorzitter: De heer van Rouveroj heeft het woord.

De heer Sas van Rouveroj: Voorzitter, minister, geachte leden, op 23 juli 2010 keurde de Vlaamse Regering het groenboek goed. Ondertussen is dat groenboek ook al weer enigszins geschiedenis geworden, want het is gevolgd door een witboek, dat op 8 april werd goedgekeurd.

In de slipstream van de beslissing van 23 juli 2010 heeft het stadsbestuur van Gent, onder de bezielende leiding van burgemeester Daniël Termont en eerste schepenen Mathias De Clercq, beslist gesprekken aan te gaan met de omliggende gemeenten. Die gesprekken zouden moeten kunnen leiden tot het ontstaan van een vorm van stadsregionale samenwerking. Op dit ogenblik bestaat die samenwerking noch rond Gent, noch rond Antwerpen of de meeste andere centrumsteden. Daarop bestaan twee uitzonderingen. In Turnhout bestaat er vandaag zelfs een formele stadsregionale samenwerking. Ook wat de omgeving van Kortrijk betreft, kunnen we met wat goede wil spreken over een sterke stadsregionale context. In de andere elf centrumsteden is dat echter niet het geval.

Die gesprekken zijn dus aangegaan. In het begin was de sfeer goed. Het college van Gent en de burgemeesters en eerste schepenen van de omliggende gemeenten hadden een duidelijk platform gevonden om met elkaar in dialoog te treden. Enkele weken geleden kwam er echter een mededeling van een aantal omliggende gemeenten, bij monde van hun burgemeester. Die mededeling was politiek gekleurd, want gedekt door een CD&V-partijstandpunt. Het ging immers over de CD&V-burgemeesters van de omliggende gemeenten. Zo hebben we niet alleen de functie van de burgemeesters in kwestie, maar ook de politieke context mee in beeld.

Die mededeling luidde dat de stadsregionale gesprekken wat hen betreft minstens zouden moeten worden opgeschort, en daarbij verwezen ze naar twee motieven. Ten eerste was er het nakende witboek. Dat witboek is intussen een feit en kan dus geen motief meer zijn om die opschorting te bepleiten. Ten tweede – en dat is mijns inziens relevanter – verwezen de burgemeesters van de omliggende gemeenten naar de geplande regioscreening.

Belangrijk in de brief van de betrokken burgemeesters is ook de veelzeggende passage dat ze de mening zijn toegedaan dat het oprichten van een stadsregio, met bijhorende structuren en middelen, niet de aangewezen manier is om een samenwerking te organiseren. Het kan volgens hen niet zijn dat in de strijd om verrommeling tegen te gaan en samenwerking te bevorderen, een extra bestuursniveau wordt gecreëerd.

Dit thema, minister, gaan we hier niet uitputten. Het hoort thuis in de commissie Binnenlands Bestuur, ten overstaan van minister Bourgeois. We zullen vanaf 17 mei het genoeg hebben om daarover met hem in dialoog te treden.

Wat mij hier vooral bekommert, is: wat is de werkregeling inzake stadsregionale samenwerking tussen u en minister Bourgeois? In ‘stadsregionale samenwerking’ zit het woord ‘stad’. De nucleus is dus de stad. U bent bevoegd voor het stedenbeleid. Er moet dus ergens een werkafpraak zijn tussen u beiden. Het is mij niet helder hoe die afspraken luiden. Kunt u daar wat meer uitleg bij geven? In welke mate worden de stadsregionale dossiers door u getrokken, dan wel door minister Bourgeois?

Hoe staat u tegenover de motieven van de CD&V-burgemeesters van de omliggende gemeenten om de studie stop te zetten? Die studie was bij u aangevraagd.

Kan een bestuur zoals dat van de stad Gent de keuze maken om alleen te onderhandelen met die omliggende gemeenten die wel bereid zijn om te onderhandelen? Dat betekent dat zo’n stadsregionaal platform niet meer gebiedsdekkend zou zijn. Wat is uw standpunt daartegenover? Ik kan me voorstellen dat u vindt dat men een stadsregio in principe gebiedsdekkend moet maken, want anders heb je maar een halve oplossing. Maar dat is niet eenvoudig, want dan creëer je een soort vetorecht voor een of meerdere omliggende gemeenten. Hoe gaat u daarmee om?

Hebt u als minister een kijk op de andere stadsregionale gebieden? Er zijn er op dit moment minstens elf waar geen stadsregionale samenwerking bestaat. Gent heeft het geprobeerd, maar dat is vooralsnog opgeschort. Zijn er nog andere steden die eenzelfde inspanning leveren? Wat is daar de stand van zaken?

De voorzitter: De heer Yüksel heeft het woord.

De heer Veli Yüksel: Mijnheer van Rouveroj, ik vind de aanleiding tot uw vraag een beetje vreemd. U spreekt over een officieuze vergadering van de burgemeesters als aanleiding tot het debat. Ik zou van de minister graag vernemen wie het initiatief genomen heeft tot die ontmoetingen. U spreekt over het schepencollege. Ik zou graag weten of dat klopt. Ik mag vermoeden dat ook de gemeenteraad dan betrokken was bij dat traject.

We weten allemaal dat burgemeester Termont van Gent openlijk een pleidooi heeft gehouden voor stadsregionale samenwerking. Daar is uiteraard niets mis mee. Dat moet zeker onderzocht worden. Alleen blijkt nu dat een aantal burgemeesters rond Gent tegen zijn.

Samenwerking gebeurt in een democratie nog altijd op vrijwillige basis. Dat staat ook duidelijk in het regeerakkoord en in het witboek. Artikel 55 van het witboek zegt dat er “op basis van de resultaten van de regioscreening een experimenteel kader voor stadsregionale samenwerking wordt uitgewerkt” en dat daartoe “een begeleidend en ondersteunend programma aangeboden wordt voor centrumsteden en omliggende gemeenten die de mogelijkheden voor een structurele stadsregionale samenwerking willen onderzoeken.”

Ik zou graag weten, minister, in hoeverre dit een vrijwillig experiment is, zoals in het witboek staat, dan wel of het een opgelegd iets is vanuit Vlaanderen of vanuit een bepaald lokaal bestuur.

Hebt u signalen gekregen van andere burgemeesters die wel wat zien in een stadsregionale samenwerking? Ik denk bijvoorbeeld aan Antwerpen, Genk enzovoort. De heer van Rouveroi sprak al over Kortrijk en Turnhout. Hebt u dergelijke signalen gekregen in de afgelopen periode?

Er is ook een regioscreening gekoppeld aan dit traject. Hoe ver staat het daarmee? Is er inderdaad al een regioscreening gebeurd? Zo ja, wat zijn daar de bevindingen van?

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Voorzitter, collega's, wat de bevoegdheidsverdeling betreft, kun je in grote lijnen zeggen dat minister Bourgeois bevoegd is voor de uitbouw van de bestuurskundige en organieke invulling van stadsregionale samenwerking, en dat ik als minister van Stedenbeleid bevoegd ben om stadsregionale samenwerking te stimuleren en te faciliteren, bijvoorbeeld door onderzoek en begeleiding aan te bieden bij een dergelijk proces. Ik heb wel, naar aanleiding van het witboek, aan de leidend ambtenaar die alles coördineert gevraagd om eens duidelijk op papier te zetten wie welke taak voor zijn rekening neemt in dit verdere proces.

Op 11 april heb ik inderdaad het bericht gekregen van de stad Gent dat de studie over mogelijke samenwerking niet van start kan gaan. In het kader van die aftastende gesprekken had ik de mogelijkheid geboden om een studie te laten uitvoeren naar de wenselijkheid en de mogelijke vormen die zo'n samenwerking zou kunnen aannemen. Dat was geen gesloten studie, een model dat werd opgelegd, maar een open vraag aan een aantal professoren en deskundigen ter zake om, op basis van andere succesvolle voorbeelden, eens na te denken welke modellen geschikt zouden kunnen zijn voor onze regio.

Ik vind zo'n onderzoek, dat overigens niemand tot iets verplicht, altijd zinvol. Je kunt dan echt spreken op basis van gegevens en feiten, dan de contouren van een eventueel gesprek afbakenen en ja of nee zeggen. Ik vond het wat jammer dat het onderzoek niet kon plaatsvinden. Ik hoop dan ook dat het enkel voorlopig niet kon plaatsvinden. De burgemeesters die gevraagd hebben dit even stop te zetten, zeiden dat dit was in afwachting van het witboek en de regioscreening. Het witboek is er nu en de regioscreening is aan de gang. Er lijkt mij niets in de weg te staan van een eventuele heropening van zo'n onderzoek. Het zou trouwens lang niet gek zijn dat de gemeenten zich voorbereiden op die regioscreening en dat ze dat gezamenlijk zouden doen. Maar dat moet natuurlijk niet.

Als die vraag naar een studie opnieuw op tafel komt, zijn ikzelf en minister Bourgeois bereid om die te laten uitvoeren en mee te werken aan dat denkproces. Nogmaals, die studie zou niemand verplichten tot een volgende stap.

Zouden Gent en een aantal andere gemeenten die wel iets voelen voor die stadsregionale samenwerking, stappen kunnen zetten zonder de gemeenten die daar minder happig op zijn? Ik denk van wel. Ik denk ook dat een aantal burgemeesters na hun aanvankelijk aarzelende houding alsnog zouden durven in te stappen als ze zien dat zo'n samenwerking niet bedreigend hoeft te zijn voor de omliggende gemeenten, maar eerder een meerwaarde, een troef, kan betekenen voor de hele regio. Ik heb daar geen bezwaar tegen. Ik zou het jammer

vinden omdat ik denk dat de gemeenten die op natuurlijke wijze samen horen in een regio, ook best samen aan de regionale samenwerking werken en daar samen mee starten. Zo kunnen ze van in het begin samen alles vorm geven. Maar wat mij betreft, hoeft dat niet zo te zijn. Dat is geen noodzaak. Als een regio zich vormt op basis van vrijwilligheid van een aantal steden en gemeenten die echt in die samenwerking geloven en er andere zijn die dat niet echt spek voor hun bek vinden, dan moet dat kunnen. Want het zou jammer zijn voor die andere gemeenten dat zij niet zouden mogen samenwerken omdat een aantal gemeenten daar minder voor voelen. Maar ik geef niet de voorkeur aan zo'n systeem. Ik geef de voorkeur aan een logische regio waar iedereen samenwerkt en daar baat bij heeft.

Formeel is Gent het enige project waar ik van op de hoogte ben. Het is ook het enige project waar ikzelf en minister Bourgeois werden uitgenodigd om – weliswaar officieus – met hen na te denken en waar wij onze medewerking hebben aangeboden. Als er andere steden zijn die ook die stap naar die hogere overheid willen zetten, ga ik daar graag op in. Ondertussen laat ik in die steden graag organisch gebeuren wat gebeurt. Ik laat hen graag voorzichtig aftasten. Ik wil niets bruuskere of forceren. In die gebieden waar het gelukt is, is dat ook vrij organisch gegroeid. Ik wil stimuleren en faciliteren waar mogelijk, maar ik ga niets opleggen van boven af.

– *Mevrouw Veerle Heeren treedt als waarnemend voorzitter op.*

De voorzitter: De heer van Rouveroj heeft het woord.

De heer Sas van Rouveroj: Minister, ik ben tevreden met uw antwoord, dat erg consistent is. Die studie die werd aangevraagd, zou verhelderend en verrijkend zijn. Er zou informatie uit kunnen voortkomen, waar we later mee aan de slag zouden kunnen gaan.

Mijnheer Yüksel, die voorbereidende gesprekken zijn sowieso vrijblijvend, tot op het moment dat er iets op papier komt en er een structuur ontstaat. Voorafgaand aan een structuur, heb je inderdaad veelal een lang proces van vrijblijvende gesprekken.

Minister, uw antwoord is ook in die zin consistent dat het feit dat het vrijblijvend is, betekent dat diegenen die wel willen samenwerken, toch door de stad Gent kunnen worden gevat. Of andersom, een omliggende gemeente die alsnog een poging wil doen om tot een stadsregionale samenwerking te komen, kan daartoe de nucleus, de stad, aanzoeken. Het kan dus van twee kanten komen, dat hoor ik zeer graag. U hebt ook gelijk dat het niet wenselijk is. Het moet gebiedsdenkend zijn. Uiteindelijk zal het ook gebiedsdenkend moeten worden, als je gaat structureren. Het voordeel van uw antwoord is dat u diegenen die het nu al zien zitten, de kans geeft om op een vrijblijvende manier, via een studie, meer informatie te vergaren. Zo kunnen ze te weten komen waar de samenwerking zinvol of minder zinvol zou zijn en welke structuur die samenwerking het best zou moeten hebben. Op basis daarvan zou het een wervend karakter kunnen krijgen voor diegenen die vooralsnog de boot afhouden. Ik ben dus tevreden met uw antwoord.

Mijnheer Yüksel, uiteraard zijn die gesprekken informeel. Maar ook in informele gesprekken worden de gemeentebesturen toch vertegenwoordigd door een aantal mensen qualitate qua. Bij ons waren dat de burgemeester en de eerste schepen. De antwoorden van de omliggende gemeenten werden ook verstrekt door die burgemeesters. Ik durf te betwijfelen dat het daar ook altijd het voorwerp heeft uitgemaakt van een gemeenteraadsdiscussie. Maar laten we daar nu niet over vallen. Het gaat over die informele fase die de voorbereiding is op een later, misschien formeler, moment.

De voorzitter: De heer Yüksel heeft het woord.

De heer Veli Yüksel: Minister, ik begrijp uit uw antwoord dat u niets zult opleggen aan de gemeenten in het kader van de stadsregionale samenwerking. Tegelijk zegt u dat het niet gebiedsdekkend moet zijn. Wie niet wil meewerken, kan niet worden verplicht. Dat is een beetje in tegenspraak met de filosofie van de stadsregionale samenwerking met natuurlijke

componenten en gebiedsomschrijvingen. Op die manier kan men alleen een win-winsituatie creëren, zowel voor de stad als voor de omliggende gemeenten. Ik blijf hier een beetje op mijn honger wat uw antwoord betreft.

Minister van Binnenlands Bestuur Bourgeois heeft het bij maximale subsidiariteit over nog slechts twee niveaus: het Vlaamse niveau en de gemeenten. Hij wil de bestuurlijke verrommeling aanpakken. Als men dit invoert, dan creëert men een bijkomend bestuursniveau.

De heer Sas van Rouveroij: Waarvan akte.

De heer Veli Yüksel: Ik citeer wat minister Bourgeois zegt. Provincies zouden enkel nog bevoegd zijn voor de grondgebonden materies. Als men dit allemaal samen neemt en dan zoiets installeert, dan is dat in mijn ogen een bijkomend niveau.

U zei daarnet dat het om CD&V-burgemeesters gaat. Mijnheer van Rouveroij, een kandidaat-voorzitter van uw partij, de burgemeester van Lochristi, de heer Deswaene, heeft eveneens bezwaren gemaakt over dit plan. Dat staat ook in verslagen. Het is dus geen verhaal van de heer Termont en Gent tegenover CD&V en de CD&V-burgemeesters.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Het is wel zo dat de brief enkel en van alle CD&V-burgemeesters afkomstig is. Het lijkt, en dat hoeft in dezen niet verkeerd te zijn, een duidelijk initiatief van de CD&V-burgemeesters uit de regio die gezamenlijk dat standpunt hebben ingenomen. Er is niet één CD&V-burgemeester die niet mee heeft ondertekend. Het was dus een CD&V-initiatief om te zeggen dat de studie kon worden stopgezet omdat zij zich hadden bedacht. Ik veroordeel dat niet, maar u moet niet doen alsof dat niet zo is.

Wat die extra bestuurslaag betreft, kan men perfect samenwerken in een breed regionaal verband zonder een extra bestuurslaag. Er moet geen superburgemeester komen. Het enige wat Gent pogde te doen, was na te gaan of het voor sommige omliggende gemeenten zinvol zou zijn om een aantal zaken samen te doen.

Zo kan Zelzate, toch een heel kleine gemeente, al een beroep doen op stadsambtenaren van Gent voor een aantal gevallen. Als bijvoorbeeld de persoon die de identiteitskaarten uitreikt in Zelzate ziek is, dan is het loket gesloten. Zo klein is die gemeente en zo weinig ambtenaren heeft ze.

Er zijn redelijk wat gemeenten die vragende partij zijn om samen na te denken hoe zij elk binnen hun eigen gebiedsomschrijving kunnen samenwerken om de dienstverlening aan de burgers te verbeteren. En dat is waar het hier over ging. Ik begrijp dat daar enige gevoeligheid mee gepaard gaat, maar ik hoop wel dat alsnog een studie kan worden uitgevoerd om na te gaan of dit al dan niet zinvol is.

Misschien kunt u de CD&V-burgemeesters in uw regio wijzen op een aantal zeer mooie voorbeelden van regionale samenwerking in het Turnhoutse, in West-Vlaanderen waar vooral CD&V-burgemeesters daar zelf mee aan de basis hebben gelegen en waar dat goed werkt. U moet misschien eens een bus daarheen inleggen om aan te tonen dat dit goed kan werken. Misschien wil een van uw collega's u daar wel voor uitnodigen.

De voorzitter: De heer Yüksel heeft het woord.

De heer Veli Yüksel: Ik noteer dat u zegt dat die stadsregionale samenwerking geen bestuurslaag is, maar gewoon een samenwerking.

Minister Freya Van den Bossche: U noteert iets dat ik niet in het verslag wil zien staan. Ik heb niet gezegd dat dit niet kan of mag, ik heb enkel gezegd dat het niet hoeft. Ik moei me daar niet mee.

U zegt dat die regionale samenwerking een extra bestuursniveau is. Dat is niet zo. Die samenwerking kan om het even welke vorm aannemen. Veel vormen van samenwerking kunnen zinvol zijn. Ik heb ook niet gezegd dat dit dus ook nergens het geval kan zijn. Ik heb gezegd dat we een heel open vraag zouden stellen aan een onderzoeksinstituut om na te denken wat er allemaal zinvol is. Meer dan dat was het niet. Dus trek nu geen conclusies in om het even welke richting die niet te trekken zijn.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de uitspraken van de minister over de 100 kilowattuur gratis stroom - 1990 (2010-2011)

Vraag om uitleg van mevrouw Liesbeth Homans tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de 100 kilowattuur gratis stroom - 2005 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Minister, u vond de uitspraak van de voorzitter van de raad van bestuur van Eandis om het gratis kilowattuur af te schaffen, getuigen van weinig fatsoen. Hij zei dat het gratis kilowattuur een gezin met twee kinderen jaarlijks 95 euro opbrengt, terwijl het Eandis slechts 14 euro kost. Ik was ook een beetje verrast door deze uitspraak. Ik heb het persbericht gelezen, maar daar stond dit niet allemaal in. Blijkbaar heeft de heer Versnick dit naar voren gebracht tijdens een toespraak op de algemene vergadering.

Als de kosten van dat gratis kilowattuur gesolidariseerd worden over alle afnemers, dan kan het niet dat iedereen voordeel haalt uit deze maatregel. Iemand betaalt hiervoor en belangrijk is te weten wat het profiel is van die gezinnen. Het gratis kilowattuur werd ingevoerd als een sociale en ecologische maatregel. Ik vrees dat we tot op vandaag die beide doelstellingen nog steeds niet bereiken. Het is niet de eerste keer dat we daar in dit parlement uitvoerig over debatteren. We hebben daar tijdens de vorige legislatuur nog eens uitgebreid over gedebatteerd in de Commissie Energiearmoede. Een hele resem specialisten hebben toen hun visie gegeven.

Professor Pepermans stelde toen dat dit geen geschikt instrument is om een sociaal beleid te voeren. Het is niet doelgericht. De hoge kosten van de gratis stroom vormen een toetredingsbarrière voor nieuwe leveranciers. De VREG stelde dat de jaarlijkse terugkerende kost 95,4 miljoen euro bedraagt. Dat is een pak geld, dat op een of andere manier moet worden verrekend. Dat komt dan natuurlijk in de distributienettarieven. Met andere woorden, er zijn voor- en tegenstanders. Ook het Vlaams Energieagentschap zei dat blijkt dat een op drie Vlamingen totaal niet afweet van de maatregelen. Uit een telefonische enquête van de VREG onlangs bij een duizendtal gezinnen, bleek nog altijd dat een derde niet op de hoogte is. In een netgebied van Eandis kreeg zelfs 16 procent van de toegangspunten de korting niet toegekend van de leverancier.

Ik verwijs ook naar het regeerakkoord waarin staat: “De Vlaamse Regering optimaliseert het systeem van gratis kilowattuur in functie van een effectieve en efficiënte ondersteuning van sociaal zwakkeren en met het oog op het zorgen voor een betere sociale bescherming.”

Ik zal niet verwijzen naar alle parlementaire vragen die daar tijdens de voorbije periode al over zijn gesteld. Ik pleit eerder voor een efficiëntere benadering. Als wordt gefocust op bepaalde groepen, zal er geld vrijkomen, dat eventueel kan worden geïnvesteerd in bijvoorbeeld isolatie voor de kleinere middenverdieners.

Minister, welke maatregelen hebt u nu al genomen in navolging van het regeerakkoord om de efficiëntie en de effectiviteit van de maatregel te verbeteren? Welk effect kan dit hebben op de structurele problemen van de maatregel? Welk effect kan dit hebben voor de sociaal zwakkeren? Hoe zit het met het onderzoek over de bereikbaarheid? Welke initiatieven zult u nemen om de maatregel verder te optimaliseren, zoals vervat in het regeerakkoord?

Minister, het is bijzonder belangrijk om dit op te nemen in de evaluatie die plaatsvindt in het najaar van allerhande steunmaatregelen die een gevolg hebben voor de distributienettarieven. Het is tijd dat er stilaan knopen worden doorgehakt.

De voorzitter: Mevrouw Homans heeft het woord.

Mevrouw Liesbeth Homans: Minister, ik heb een beetje problemen met de cijfers. Ik heb het Belgisch Staatsblad er even op nagelezen – niet echt mijn favoriete lectuur. Daaruit blijkt dat de kost van 100 kilowattuur gratis stroom blijkbaar 19,14 euro bedraagt. Dat is de kost die de leveranciers doorrekenen aan de distributienetbeheerders (DNB's). Hoe komt men dan bij 14 euro? Betekent dit, wat ik me moeilijk kan voorstellen, dat de DNB's niet de totale kost doorrekenen in de eindfactuur aan de consument?

Ik ben absoluut niet voor het afschaffen van de maatregel, maar ik vind wel dat we die veel efficiënter moeten inzetten. De kost bestaat nu voor 70 à 80 procent uit administratiekosten. Door te besparen op die kosten kunnen we veel meer doen voor de bevolkingsgroep die dat het meest nodig heeft.

Minister, hoe staat u tegenover de uitspraken die de laatste weken zijn gedaan over een efficiëntere aanpak van energiearmoede?

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Minister, dit is geen gemakkelijke discussie. Indien dat gratis kilowattuur vandaag niet zou bestaan en u zou voorstellen om die in te voeren, dan zou ik zeggen dat dit een domme beslissing is. Het zou een domme beslissing zijn dat iedereen, ongeacht inkomen, recht zou hebben op een gratis hoeveelheid elektriciteit. Ik denk dat niemand van ons onder de armoedegrens valt. Het komt ons dan ook niet toe om gratis 100 kilowattuur te ontvangen. Zoals de heer Decaluwe net zei, kan men dit beter gericht besteden aan arme gezinnen. Dat is een veel socialer beleid. We bevinden ons echter in een andere situatie. De maatregel bestaat al enkele jaren. Als die wordt afgeschaft, krijgt men een aantal effecten.

Een daarvan is dat de elektriciteitsfactuur opnieuw zal stijgen. Het draagvlak voor openbare dienstverplichting zal een nieuwe deuk krijgen. Een ander gevolg is dat de kleinere verbruikers het slachtoffer zullen worden. Als men pakweg het dubbele van dat gratis kilowattuur zou verbruiken, zou men plots dubbel zoveel moeten betalen indien die maatregel zou worden afgeschaft. De grotere verbruikers die procentueel via de nettarieven bijdragen en een groot aandeel hebben in het bekostigen van dat gratis kilowattuur, zullen plots bevoordeeld worden omdat zij die extra nettarieven niet moeten betalen. Zij zullen uiteindelijk de winnaar zijn in het verhaal.

Dit is geen gemakkelijke discussie in de huidige situatie. Minister, ik ben benieuwd naar uw mening hierover.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: De uitspraken van de voorzitter van Eandis hebben ook mij verrast. Daar is geen overleg over geweest, laat staan dat ze afgesproken waren binnen de raad van bestuur van Eandis waar uw dienaar ook lid van is.

Ook tijdens de vorige legislatuur hebben we het al gehad over het nut van dat gratis kilowattuur. De heer Decaluwe heeft een aantal instanties opgesomd die daar ernstige

bezwaren tegen maakten. Daarnaast zijn er ook armoedeverenigingen, de Gezinsbond enzovoort die daar de volle verdediging van blijven opnemen.

Hoe het ook zij, we mogen in elk geval het kind niet met het badwater weggooien. Het gratis kilowattuur is een vorm van progressieve tarifiering: die kosten worden doorgerekend in de andere kilowatturen, wat betekent dat dit gezinnen die weinig verbruiken, relatief meer voordeel oplevert dan gezinnen die veel verbruiken. Het is ook een herverdeling van rijkere naar armere gezinnen. Uit enquêtes blijkt immers dat het laagste inkomensdeciël, hoe verbazingwekkend ook, het laagste stroomverbruik heeft. In die zin is het ook een sociale maatregel.

We mogen echter niet blind zijn voor een aantal mankementen aan het systeem. Er zijn heel veel gezinnen die niet gebruikmaken van hun recht op dat gratis kilowattuur, onder meer omdat ze vaker verhuizen. Er is een tijdsverschil tussen de momentopname van de gezinssamenstelling op basis van de gegevens van het Rijksregister en het tijdstip waarop die gegevens worden overgemaakt aan de leverancier. Door dat tijdsverschil glippen er jammer genoeg veel gezinnen door de mazen van het net, en vaak zijn dat ook de sociaal zwakste gezinnen, die meer verhuizen dan andere gezinnen. Zoals bepaald in het regeerakkoord moeten we inderdaad zoeken naar systemen om dit aan te passen, om het te optimaliseren. Als er alternatieven zijn die nog socialer en nog ecologischer zijn dan het huidige systeem van het gratis kilowattuur, dan mogen we daar ook niet blind voor zijn. Dan moeten we voor die alternatieven durven te kiezen. Het gevaar van de uitspraken van de voorzitter van de raad van bestuur van Eandis is echter dat we nu het kind met het badwater zouden weggooien. Dat kunnen we ons niet veroorloven. Er is al een kostprijsverhoging geweest voor de gezinnen, door de gestegen kosten van de groene stroom. Als die gezinnen nu horen dat het gratis kilowattuur in vraag wordt gesteld, dan zullen zij dat niet beschouwen als een prijsdaling. Integendeel, ik denk dat ze dat aanvoelen als een bijkomende prijsverhoging. In die zin vond ik niet alleen de inhoud, maar ook het moment van de uitlatingen zeer ongepast.

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Minister, ik ga me niet bezighouden met de uitspraken die mensen doen in hun hoedanigheid van voorzitter van Eandis. Ik zit hier als Vlaams parlementslid en houd me bezig met het energiebeleid. Het is een zeer complexe materie.

Niets is gratis. Iedereen 100 kilowattuur gratis geven, moedigt mensen niet aan om zuinig om te gaan met energie. Als minister wilt u opkomen voor de minst welvarende mensen. Ik kan dat begrijpen, maar anderzijds wilt u met uw energiebeleid ook mensen aansporen om vooral energiezuinig te zijn.

Mevrouw Veerle Heeren: Dat moeten we allemaal zijn.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Ik wil de heer Martens enigszins bijtreden. Aanvankelijk was het invoeren van die 100 kilowattuur in principe sociaal: iedereen kreeg hetzelfde. Mensen die minder verbruikten, die een lager inkomen hadden, kregen bijvoorbeeld 100 kilowattuur gratis op de 500 kilowattuur die ze verbruikten. Ze woonden immers in een kleiner huis en waren ook zuiniger. Dat is bewezen. Natuurlijk kregen mensen met een hoger inkomen, die een groter huis hebben en misschien een zwembad verwarmen en dergelijke meer, dan bijvoorbeeld 100 kilowattuur gratis op 5000 kilowattuur. Ze kregen dus maar een vijftigste gratis, terwijl anderen bijvoorbeeld een tiende gratis kregen. Aanvankelijk was dat de bedoeling: iedereen kreeg hetzelfde en naarmate het verbruik vloeyde er meer of minder terug.

We moeten tot een rechtvaardiger systeem komen. Ik zal dat absoluut niet betwisten. In steden had men echter vroeger heel veel kleine huizen die niet in orde waren, die geen comfort hadden. Dikwijls werden die huizen verwarmd met kleine elektrische installaties. Als we rationeel willen omgaan met energie en de kostprijs van energie voor de zwaksten in de hand willen houden, dan moeten we absoluut de actoren in de sociale huisvesting, in welke

geleding dan ook, verbieden nog elektrisch te verwarmen. Dat zou al een eerste stap zijn, in combinatie met een verplichte budgetmeter. Mevrouw Homans heeft dat hier vroeger al voorgesteld. Met die twee stappen zou men diegenen helpen die het minst hebben.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Het klopt dat ik niet zo gelukkig was met de communicatie van de voorzitter van Eandis. (*Opmerkingen van de heer Carl Decaluwe*)

Dat ook. Vorig jaar ook. Dat is nu al de tweede keer. Mijnheer Martens, mag ik u vragen volgende keer uw algemene vergadering in de week na 1 mei te houden? Daarmee zou u me toch wel een plezier doen.

Ik vond het ook wat ongelukkig, omdat de mensen eerst allemaal te horen hadden gekregen van Eandis dat de rekening zou stijgen, door de zonnepanelen. In diezelfde periode was Eandis diezelfde mensen bang aan het maken door te stellen dat het nu ook nog eens hun gratis elektriciteit zou afnemen. De berekeningen in kranten klopten in dat licht dan natuurlijk wel.

De heer Versnick heeft gezegd dat dit iedereen eigenlijk 14 euro kost. Ja, maar het levert ook wel vrij veel op: na alles op te tellen en af te trekken, houdt men netto nog altijd 80 euro over. Mevrouw Homans, u vraagt of die berekening van die 14 euro kan kloppen. Ik heb die berekening natuurlijk niet gemaakt. Ik heb al evenmin gevraagd aan de heer Versnick hoe hij ze heeft gemaakt. Wel is het zo dat de rechthebbenden enkel gezinnen zijn en de kostprijs wordt gespreid over iedereen die laagspanning heeft, dus over gezinnen en bedrijven. Sommige commissieleden hebben daarop gewezen. Terwijl bij zonnepanelen gezinnen netto bijleggen voor de zonnepanelen van bedrijven, is in dit geval sprake van de omgekeerde beweging: bedrijven leggen wat bij voor gezinnen. Ik neem aan dat dit alleszins de reden is waarom dit gezinnen veel minder kost dan het hun opbrengt. Dat geldt zelfs voor heel kleine gezinnen. Voor een alleenstaande komen we uit op een voordeel van ongeveer 38 euro, dacht ik. Ik heb dat van die 14 euro dus zelf niet nagerekend.

Als het gaat over de communicatie, wil ik de heer Versnick en Eandis natuurlijk niet over één kam scheren. De heer Versnick heeft een punt als hij stelt dat die gratis stroom niet bij iedereen belandt en dat diegenen die dat gratis kilowattuur het vaakst moeten missen, vaak de mensen zijn met de laagste inkomens. Er is immers een verband tussen mensen in armoede en regelmatige verhuisbewegingen. Mensen kennen niet altijd hun rechten, laten die rechten niet altijd gelden, weten niet goed hoe ze facturen moeten controleren enzovoort. Dat is zeker een tekortkoming die moet worden verholpen: laat me duidelijk zijn. Bij de evaluatie om tot een optimaler systeem te komen, waarnaar de heer Decaluwe ook heeft verwezen, zullen we ervoor moeten zorgen dat alle tekortkomingen worden weggewerkt. We moeten gaan naar een beter systeem.

De evaluatie zal gebeuren door de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) en het Vlaams Energieagentschap (VEA). Na de zomer zou die evaluatie af moeten zijn, en zullen we op basis daarvan kunnen bekijken welke verbeteringen we kunnen aanbrengen. Natuurlijk zal die evaluatie veel meer aspecten behelzen dan louter dat ene aspect dat de heer Versnick heeft aangehaald, maar ook dat aspect zal worden bekeken.

In 2010 is er ook overleg geweest met de energieleveranciers, om met hen af te spreken dat vanaf 2011 op de afrekeningsfactuur zeer duidelijk zou worden vermeld hoeveel van het gratis kilowattuur men heeft gekregen. Dat wil ik even meegeven in de marge. Zo zal de consument op eenvoudige wijze kunnen zien of bijvoorbeeld het aantal kinderen correct is opgenomen in die berekening enzovoort. Ik weet wel dat niet iedereen even gemakkelijk zijn factuur leest, maar vandaag is het heel moeilijk om te weten te komen of men heeft gekregen waarop men recht had.

Vrij veel mensen hebben al uitgelegd hoe het systeem werkt. Het systeem werkt inderdaad herverdelend op een aantal manieren. Het werkt herverdelend in het nadeel van wie veel

verbruikt: hoe minder men verbruikt, des te groter het voordeel. Natuurlijk is er wel een modulatie naargelang de gezinsgrootte. Dat is de rationele component. Mevrouw Van Volcem, u stelt dat we er mensen toch ook van moeten overtuigen om wat minder te verbruiken. Ik ben het daarmee eens. Die rationele component is mee opgenomen. Zelf vind ik die gezinsmodulatie vrij belangrijk, die het feit weerspiegelt dat grotere gezinnen een wat grotere energienood hebben en dus een groter pakket gratis energie krijgen.

Mevrouw Van Volcem, ik ben het met u eens dat dit natuurlijk niet gratis is, in die zin dat er altijd ergens iets moet worden betaald, maar een benaming als 'de eerste kilowatturen waarvoor u niet moet betalen, maar die toch worden verrekend in de verdere kilowatturen' lijkt me een vrij lange benaming voor deze maatregel. Iedereen kent deze maatregel onder de benaming 'gratis kilowattuur'. Ik zal die dan ook zo blijven noemen.

Ik deel zeker de bezorgdheid over energiearmoede. Ik heb al een aantal initiatieven genomen om te proberen die voor een deel te verhelpen, om te trachten de mazen van dat net te verkleinen. Het is zeker zo dat die factuur vaak zwaar om te dragen blijkt voor mensen met lage of lagere middeninkomens, die evenwel niet in armoede leven. De heer Versnick heeft het idee geopperd om enkel mensen die bij het OCMW bekend zijn, te laten genieten van een pakket gratis stroom. Ik vind dat geen goed idee, omdat ik echt denk dat er een veel ruimere groep in de samenleving is die het moeilijk heeft om die rekening te betalen. Die rekening is overigens recent opgetrokken, met 70 euro per jaar. Ook dat mogen we niet vergeten. Indien we de heer Versnick volgen, zou dat een stijging inhouden met nogmaals 80 euro voor een gezin met twee kinderen. Ik ben echt niet van plan om die rekening met 150 euro per jaar op te trekken. Dat belet niet dat we die evaluatie fatsoenlijk moeten doen, dat we daar lessen uit moeten trekken en dat we moeten komen tot een betere versie van de maatregel. Ik ben daar graag toe bereid. Dat is ook nodig. Ik wil van deze maatregel echter niet enkel een maatregel ter bestrijding van armoede maken. Hij is immers meer dan dat. Vandaag betekent hij voor meer mensen iets wezenlijks.

De personeels- en administratiekosten worden ingeschat door de VREG. Ik ken de exacte cijfers niet, maar misschien kunnen de leden van de raad van bestuur van Eandis daar een beter licht op werpen. Onze schatting is dat die ongeveer 1 miljoen euro bedragen. Dat is ook de enige kost. Zoals u weet, wordt de kostprijs van de maatregel zelf immers verrekend in de bijkomende kilowatturen.

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het is belangrijk dat we nu min of meer een timing kennen. Ik heb de diverse uiteenzettingen en uw antwoord beluisterd. We weten wat dit in feite kost aan de distributienetbeheerder, namelijk afgerond een kleine 100 miljoen euro. De vraag is hoe we dat bedrag het best besteden, op een sociale en ecologische manier. Daarover gaat het voor mij. Dat gratis kilowattuur is wel niet gratis, maar goed, dat is voor mij de essentie. Men kan artistieke discussies voeren over de berekeningswijze, maar de essentie is: hoe helpen we de zwaksten in de maatschappij? Tegelijk is er ook de problematiek van lagere middeninkomens. Die beide categorieën zijn vaak het slechtst behuisd, wat betekent dat ze proportioneel meestal veel meer energie verbruiken dan bijvoorbeeld een rijk gezin.

De heer Bart Martens: Dat zijn verwarmingskosten.

De heer Carl Decaluwe: Dat weet ik, maar er is ook sprake van kleinere woningen die nog met elektrische vuurtjes worden verwarmd. Het gaat dan over mensen die geen stookolie meer kunnen betalen. Men probeert dat via de budgetmeter, met elektrische vuurtjes. Wie van deur tot deur gaat, weet hoe de vork in de steel zit. We moeten dat eens bekijken.

Mevrouw Van Volcem, u pleit voor het verbieden van elektrische verwarming in sociale woningen. Dat weet ik nog zo niet. Nu zijn er nieuwe technologieën, zoals warmtepompen. Zo zullen we bijvoorbeeld in Kortrijk een nieuw project realiseren dat volledig CO₂-neutraal

zal zijn, met elektrische verwarming. Alles is mogelijk. De vraag is: met welke technologieën? Dat moeten we eens rustig bekijken.

Ik heb begrip voor die symboliek van het gratis kilowattuur. We weten uit welke hoek dat komt. Ik heb daar geen probleem mee, maar mijn punt is: laten we die 100 miljoen euro het meest efficiënt realiseren, voor de sociaal zwakkeren, maar vooral ook met ecologische doelstellingen. Daarom is mijn voorstel om een deel van die middelen te gebruiken om te isoleren. Op die manier kun je misschien minder energie verbruiken. Dat moet eens bekeken worden in zijn globaliteit. Daar pleit ik voor. Ik heb begrepen dat dat wordt meegenomen in de evaluatie. We kunnen dan bekijken op welke manier het regeerakkoord wordt uitgevoerd. Het zal dus voor het najaar zijn. Ik kijk ernaar uit.

De voorzitter: Mevrouw Homans heeft het woord.

Mevrouw Liesbeth Homans: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben blij dat u het niet wilt beperken tot diegenen die bij het OCMW zijn ingeschreven. Ik ben het met u eens dat je dat niet moet afschaffen voor al de rest. Ik heb daar ook niet voor gepleit. Daar staan we dus op dezelfde lijn.

Ik wil niet nalaten te vragen naar de globale evaluatie van de openbardienstverplichtingen. Wij hebben er hier in de commissie en in de plenaire vergadering al verschillende keren naar gevraagd. Je kunt er moeilijk één openbardienstverplichting uit halen. Je kunt dat mijns inziens veel beter in een globaal pakket herzien. Wij zullen in deze commissie zeker constructief meewerken als u dat doet.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Wat die openbare dienstverplichting betreft, zullen we in schijfjes tewerk gaan. De herziening van de REG-openbardienstverplichtingen komt er op heel korte termijn aan. De andere studie, waar ik het daarnet over had, komt dan na de zomer. We gaan stuk voor stuk een aantal zaken aanpakken.

Mevrouw Liesbeth Homans: Wil dat zeggen dat u dat ook elke keer afzonderlijk evalueert, of dat u de studies hebt en nadien een grondige en volledige evaluatie gaat doen? Of gebeurt het onderdeel per onderdeel, om dan ook eventueel al onderdeel per onderdeel bij te sturen?

Minister Freya Van den Bossche: De administratie bekijkt het onderdeel per onderdeel. Zij formuleert een advies, wij maken een voorstel. REG-openbardienstverplichtingen zijn zo goed als klaar in ontwerpfase. De administratie legt nu de laatste hand aan teksten. Dan kan dat onmiddellijk in een interkabinettenwerkgroep besproken worden. We kunnen dan bekijken of de regering daar een aantal dingen aan wil veranderen, en zo ja, wat. Ik zal een aantal voorstellen doen om dat bij te sturen. Dat systeem is niet altijd even actueel. Je moet een aantal van de maatregelen in vraag durven te stellen en zien waar je prioriteiten liggen.

Ik heb trouwens al eerder gezegd dat muur- en vloerisolatie sinds de afschaffing van de federale aftrek in het verdomhoekje zijn geraakt. Anderzijds weten we dat de premies voor dakisolatie bijzonder hoog zijn. Er zullen dus voorstellen komen om dat wat slimmer uit te tekenen.

We doen het stuk per stuk, ook om het haalbaar te houden voor de administratie, die al die aanpassingen moet voorbereiden. We zullen aan het eind alles heel mooi herwerkt hebben, maar niet alles tegelijkertijd, want dan duurt het allemaal ook erg lang. We zijn daar aan een aantal timingen gebonden.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *Mevrouw Else De Wachter treedt als waarnemend voorzitter op.*

■

Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Heeren tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de toepassing van de voorrangregel van artikel 19, eerste lid, 1°, van het kaderbesluit Sociale Huur en de invulling van specifieke investeringen - 2021 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Voorzitter, minister, collega's, mijn vraag gaat over de toewijzing van sociale huurwoningen aan personen met een handicap of senioren. Ik ben er de voorbije weken zo vaak over aangesproken door sociale huurmaatschappijen (SHM's) – overigens niet alleen Limburgse – dat ik vond dat ik er een parlementaire vraag over moest stellen.

Die sociale huurmaatschappijen beklagen zich over het feit dat de Inspectie Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed (RWO) de prioritaire toewijzingen van bejaardenwoningen zou vernietigen. Ze verwijzen daarbij naar artikel 19, eerste lid, 1°, van het kaderbesluit Sociale Huur, dat stipuleert dat verplicht voorrang wordt verleend aan de kandidaat-huurder voor zover een van de personen, vermeld in artikel 1, 17°, b), minstens 55 jaar oud is of een bepaalde handicap heeft, uitsluitend als de beschikbare woning door de daarop gerichte investeringen specifiek is aangepast aan de huisvesting van ouderen of aan de huisvesting van een gezin waarvan een of meerdere leden getroffen zijn door een handicap. De argumentatie hierbij zou zijn dat de gedane specifieke investeringen onvoldoende zijn.

En dan begint het natuurlijk. Wat zit in de regelgeving? Wat zit er niet in? Het nadeel van Vlaanderen is dat we alles in regels moeten gieten. Ik hoop dat het woonbeleid niet wordt zoals het onderwijsbeleid, minister, waar bijna alles gereguleerd is, behalve hoe je het krijgt moet vasthouden. De vraag is of we dat nu ook weer in de reglementering moeten opnemen.

De Inspectie RWO zegt zich te inspireren op een uitspraak van u van 20 februari 2011 in een beroepsprocedure over de prioritaire toewijzing van een bejaardenwoning op basis van de voornoemde voorrangregel. Volgens de verkregen informatie zou die uitspraak stipuleren dat enkel toepassing kan worden gemaakt van de voorrangregel indien er aan de woningen investeringen gebeuren die gericht zijn op het optimaliseren van de woonsituatie van personen met een fysieke beperking of ouderen. Bovendien zou er, volgens diezelfde uitspraak, rekening moeten worden gehouden met de proportionaliteit tussen de gedane investeringen en de voorrang.

Op het eerste gezicht zijn dat twee zeer logische uitgangspunten, ware het niet dat ze blijkbaar voor een zeer breed spectrum van interpretaties vatbaar zijn.

Minister, wat verstaat u onder investeringen die gericht zijn op het optimaliseren van de woonsituatie van personen met een fysieke beperking of ouderen? Welke zijn dat en wanneer is een voldoende investeringsniveau bereikt? Ik kan me voorstellen dat de nodige aanpassingen fluctueren in functie van de fysieke mogelijkheden van de bejaarde kandidaat-huurder. Is het niet wenselijk om dit reglementair te omschrijven? Want indien de Inspectie RWO dit eigenmachtig kan bepalen, wordt er op die wijze opnieuw pseudoregelgeving gecreëerd zonder dat de betrokken maatschappijen daarvan in kennis worden gesteld. Dat verhoogt alleen maar onnodig het gevoel van rechtsonzekerheid.

Wat verstaat u onder 'de proportionaliteit tussen de gedane investeringen en de voorrang'? Wanneer is een voldoende proportionaliteit bereikt? Net zoals onder de eerste vraag, vraag ik me af of dit ook niet in functie is of moet zijn van de fysieke mogelijkheden van de bejaarde kandidaat-huurder en of ook deze invulling niet het best reglementair wordt vastgelegd.

Wordt door deze enge interpretatie ook niet de implementatie van de omzendbrief van 17 februari 2010 in het gedrang gebracht? Bovenstaande gecontesteerde invulling gaat toch een

stuk verder dan wat wordt beschreven onder punt 2 van de omzendbrief? Zo neen, om welke redenen? Zo ja, overweegt u om op korte termijn duidelijkheid te creëren?

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Voorzitter, collega's, de voorrangregel is ingevoerd in het kaderbesluit Sociale Huur, om ervoor te zorgen dat het eerder schaarse beschikbare aanbod aan woningen wordt toegewezen aan de kandidaat-huurders die daar het meest nood aan hebben. Het gaat dan om woningen die bijvoorbeeld rolstoeltoegankelijk zijn, brede deuren hebben, een inloopdouche, een circulatieruimte, aangepast aan de rolstoel enzovoort. Dat is een woning waarin is geïnvesteerd om ze aan te passen aan personen met ernstige beperkingen in de mobiliteit.

Die opsomming staat inderdaad niet als dusdanig omschreven in het kaderbesluit Sociale Huur. De Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW) hanteert wel zeer duidelijke normen bij het beoordelen van nieuwbouw- of renovatieprojecten. In de C2008 is opgesomd waaraan die aangepaste woningen moeten voldoen. Ook in het NF S2-besluit wordt duidelijk aangegeven wanneer men kan spreken over aanpasbare woningen.

Een SHM die dat soort aanpasbare woningen wil bouwen, krijgt ook een prijsplafond. Dat is opgetrokken met 10 procent, net omdat we ervan uitgaan dat die gerichte investeringen zullen gebeuren om die woningen aan te passen aan mensen met die handicap of fysieke beperking.

De vernietigingen waar u naar verwijst, mevrouw Heeren, gaan allemaal over woningen die de SHM's in kwestie hebben voorbehouden voor ouderen, zonder dat die woningen aangepast waren aan mensen met fysieke beperkingen. Het gaat met andere woorden om woningen die zijn voorbehouden op basis van een bestaand intern huurreglement op basis waarvan men tot een jaar na inwerkingtreding van het kaderbesluit die woningen bij voorrang aan die mensen mocht toewijzen.

Die overgangsregel is er eigenlijk gekomen om overheden de tijd te geven om een lokaal toewijzingsreglement te maken dat dergelijke regelingen moest vervangen. In zo'n toewijzingsreglement kan voorrang worden gegeven aan bijvoorbeeld senioren. Een dertigtal gemeenten heeft dat in die periode ook gedaan.

Het gaat om woningen die niet zo gek veel zijn aangepast, maar die bijvoorbeeld op de gelijkvloerse verdieping liggen, bereikbaar zijn met een lift, of zich in de nabijheid bevinden van diensten waar de ouderen vaak een beroep op kunnen doen.

Wat bij redelijk wat SHM's voor verwarring heeft gezorgd, is het feit dat in artikel 19 ook sprake is van 55-plussers. Uiteraard bestaat er niet zoiets als een specifieke aanpassing aan de noden van een 55-plusser. Die leeftijdsgrens zegt namelijk niets over de nood aan een bepaald soort woning. Veel beter was geweest dat men de fysieke noden veel duidelijker had omschreven. Ik ga de regelgeving dan ook in die zin aanpassen. Artikel 19 zal niet meer verwijzen naar een leeftijdsgrens, maar zal verwijzen naar de noden van kandidaat-huurders die een handicap of een fysieke beperking hebben. Die fysieke beperking kan vanzelfsprekend ook een ouderdomsverschijnsel uitmaken.

Dat zou ertoe moeten leiden dat die woningen bij voorrang gaan naar die huurder die ze echt nodig heeft. Het zal er ook toe leiden dat senioren een bepaalde voorrang kunnen krijgen voor woningen die aangepast zijn aan hun noden. Zij kunnen eventueel op latere leeftijd een aanvraag tot interne mutatie indienen, om bij voorrang te muteren naar een woning die aangepast is voor een ernstige fysieke beperking, die men vaak pas op veel latere leeftijd krijgt. Op die manier hopen wij dat toch iets beter te kunnen regelen.

Er komen in de toekomst dus twee aanvullende systemen: enerzijds de voorrang op basis van artikel 19, aangepast voor mensen met een fysieke beperking, en anderzijds de mogelijkheid, via vereenvoudigde procedure en toewijzingsreglement, om woningen bij voorrang toe te

wijzen aan 65-plussers. We gaan 55 optrekken naar 65, omdat we vinden dat iemand van 55 helemaal nog geen senior is.

Op die manier proberen we de duidelijkheid te verzorgen voor alle SHM's en tegelijk een faire regeling te maken die de mensen echt helpt op basis van de werkelijke noden.

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Prima antwoord.

Mocht men wat meer werken rond levenslang wonen, dan zou men die problemen ook veel minder hebben, minister. Levenslang wonen heeft een kostprijs, zegt men dan. Het Kenniscentrum Ouderen heeft jaren geleden al baanbrekend werk verricht op dat vlak. We hebben dan onze verordening rond toegankelijkheid opgesteld.

Mochten in bouwprocessen al een aantal basics meegenomen worden, zou dat kosten vermijden op lange termijn. Gezien de snellere vergrijzing van onze bevolking en de inhaalbeweging die we nu willen doen binnen het Grond- en Pandendecreet, denk ik dat we daar nog veel creatiever in kunnen zijn.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: We onderzoeken momenteel of we die kostprijsplafonds niet moeten aanpassen, dan wel differentiëren. Levenslang wonen is daar zeker een belangrijk aandachtspunt bij, maar ook andere gestegen kosten en noden die mij gemeld worden.

We zullen een gulden middenweg moeten vinden tussen enerzijds in zoveel mogelijk woningen voorzien, en anderzijds een fair plafond hebben, zodat men goed en toekomstgericht kan bouwen. Het is zeker mijn ambitie om de plafonds in die zin te herbekijken.

Mevrouw Veerle Heeren: Het is misschien een tip voor de toekomst om daar ook de nieuwe Vlaamse Bouwmeester Peter Swinnen bij te betrekken. We hadden het daarstraks in de gedachtewisseling met het Kenniscentrum Vlaamse Steden over visionair zijn. Ik denk dat we dat in Wonen ook moeten kunnen zijn.

Minister Freya Van den Bossche: Ik heb de heer Swinnen twee dagen geleden ontmoet, mevrouw Heeren. Mocht ik dat niet gedaan hebben, had ik suggestie verwelkomd. Maar we hebben dus inderdaad afgesproken om binnen Sociaal Wonen intensiever te gaan samenwerken en een aantal zaken samen te gaan herdenken. We werken nu aan een document om daar wat meer klaarheid in te brengen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Heeren tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de energieprestatiecertificaten - 2022 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Voorzitter, minister, collega's, er is hier de voorbije jaren met regelmaat gepraat over het energieprestatiecertificaat (EPC), dat sinds 2008 verplicht is bij de verkoop van woningen en appartementen. Sinds januari 2009 is het ook verplicht bij de verhuur van wooneenheden – dus niet alleen woongebouwen en appartementen, maar ook woningen.

Het EPC dient om mogelijke kopers of huurders te informeren over de energiezuinigheid van woningen en vooral ook om hen tips te geven om het energieverbruik te verlagen. Ik ben in het weekend nogal verslaafd aan vastgoedkranten, niet omdat ik op zoek ben naar een

woning, maar omdat prijsevoluties en de verschillen per regio mij boeien. Tot mijn grote verbazing staat in die publicaties zeer weinig, zelfs bijna geen informatie over deze certificaten. Nochtans is dat EPC, als het goed wordt opgemaakt, het instrument bij uitstek om op langere termijn ook financieel van doorslaggevend belang te zijn voor mensen die een onroerend goed willen kopen of huren.

Ik ben ervan overtuigd dat het EPC binnen een aantal jaren veel belangrijker zal zijn dan het kadastraal inkomen (ki), want dat ki trekt eigenlijk op niets meer. Het is geïndexeerd, maar dat is ook alles. Minister, ik durf nauwelijks te zeggen welk ki ik voor mijn woning betaal door het feit dat ik in een plattelandsregio woon. U woont in een grootstad. Daar zijn er waarschijnlijk woningen die in een buurt staan die vroeger hip en mooi was en ondertussen verwaarloosd is, maar waar je toch nog steeds een hoog ki moet betalen. Daarom ben ik ervan overtuigd dat het EPC aan waarde zou moeten toenemen en dat dat voor mensen ook doorslaggevend zou moeten zijn als ze een woning kopen.

Een jaar geleden bleek dat bijna de helft van de eigenaars die hun woning of appartement verkopen of verhuren, geen verplicht EPC kunnen voorleggen. Amper 7 procent van de overtreders wordt beboet. In oktober 2008 zijn we er nochtans van uitgegaan dat een EPC 250 euro kost. Naar aanleiding van de voorbereiding van een eigen energieconferentie die ik samen met de heer Decaluwe heb georganiseerd, waren we zeer verrast te horen dat dat een enorme commerce is. Je kunt bij wijze van spreken in de ons gekende bladen een energiedeskundige A vinden die publiciteit maakt voor attesten van 100 euro. Dat doet toch ernstige vragen rijzen over het kwalitatief gehalte van dergelijke certificaten.

Minister, bent u van plan de verplichting op te leggen om de energetische waarde van een woning te vermelden op iedere publicatie bij verkoop dan wel verhuur? Zo ja, op welke termijn en onder welke voorwaarden? Zo neen, om welke redenen?

Hoeveel eigenaars die hun woning of appartement verkochten of verhuurden in 2010, konden geen EPC voorleggen? Hoe evolueren deze cijfers ten opzichte van het jaar voordien en welke conclusies kunnen hieruit worden getrokken? Welke bijkomende bijstellingen dienen zich ter zake nog aan? Hoeveel van hen werden effectief beboet en hoeveel bedroeg het gemiddeld boetebedrag? Naar wie gaan deze boetes met welke finaliteit?

Is er geen probleem van prijsdumping wegens een overaanbod aan energiedeskundigen? Voor 100 euro kan men toch bezwaarlijk de verplaatsingen en voldoende tijd voor een kwalitatieve controle van de woning waarborgen. Mensen van het Vlaams Energieagentschap (VEA) stellen dat voor een goed onderbouwd EPC toch moet worden gerekend op een prijskaartje van ongeveer 500 euro. Welke controle wordt hierop uitgeoefend? Is het niet aangewezen om de kwalificatievereisten voor de erkenning te verstrengen? Zo ja, op welke wijze plant zij dit te doen? Zo neen, om welke redenen?

Is het niet aangewezen om alle informatie die de EPC's thans opleveren, te verzamelen en op te slaan in een soort digitaal energetisch kadaster van ons woningbestand, waardoor in de toekomst vermeden wordt dat voor ieder attest opnieuw vanaf nul moet worden gestart? De kans dat facturen of andere bewijskrachtige stukken die de energie-investeringen dienen te staven, op termijn verloren gaan, neemt enkel met de jaren toe. Een dergelijke databank zou ook een belangrijk beleidsinstrument kunnen vormen in het kader van het duurzaamheidsbeleid. Minister, bent u bereid de oprichting van een dergelijke energetisch kadaster te overwegen en, in voorkomend geval, onder welke voorwaarden? Zo neen, om welke redenen?

Ik ben ervan overtuigd dat een EPC-kadaster de vervanger zal worden van het ki. Geen enkele politieke partij, ook de mijne niet, wil aan die hervorming van het ki beginnen. We moeten daar niet flauw over doen. We weten dat, als we het ki-verhaal willen aanpakken, de ki's voor alle woningen naar omhoog moeten. Het ki is namelijk de huurwaarde die je krijgt

voor een woning. Het EPC-mechanisme heeft kinderziekten gehad, maar ik denk dat dit op termijn de vervanging kan zijn van een ki.

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Ik vind ook dat men meer zou moeten kunnen doen met dat instrument. Men zou bijvoorbeeld kunnen uitzoeken hoe en waar we kunnen besparen. We moeten er vooral een constructief verhaal van maken en geen heksenjacht. Ik zou het dus niet meteen koppelen aan een alternatief belastingssysteem. Ik zou het eerder hanteren om uit te zoeken wat we kunnen doen en waar.

Mevrouw Heeren, u spreekt over een digitaal energetisch kadaster van ons woningbestand. In zo'n EPC staan er heel wat aanbevelingen. Er staan dus maatregelen opgesomd om uw woning energievriendelijker te maken. Dat moet trouwens vooral het doel zijn van dat EPC. Als de nieuwe eigenaar bijvoorbeeld een woning koopt met enkel glas, zal de aanbeveling zijn dat de woning beter moet worden geïsoleerd met dubbel of driedubbel glas. Het kan toch niet zijn dat je bij elke stap die je zet om je woning energievriendelijker te maken, naar zo'n deskundige moet gaan en een nieuw attest moet betalen. Dat zou de mensen op kosten jagen.

Ik vind het een goed systeem, dat beter kan worden benut. We mogen het kind echter niet met het badwater weggooien door in bureaucratie te vervallen bij elke stap in de goede richting die wordt gezet.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: De richtlijn voor energieprestatie en binnenklimaat (EPB) zorgt er inderdaad voor dat de lidstaten ervoor moeten zorgen dat die energieprestatie-indicator in commerciële media wordt vermeld. In juli 2012 moet die richtlijn door de lidstaten zijn omgezet. Wij zijn wat sneller geweest dan nodig. In het ontwerp van wijzigingsdecreet dat op 6 mei definitief is goedgekeurd door de Vlaamse Regering en dat werd ingediend bij het Vlaams Parlement, staat dat elke verkoper, verhuurder of gevolmachtigde, bijvoorbeeld de notaris of de immomakelaar, het kengetal en de unieke code van het EPC in alle publiciteit moet vermelden. Als het parlement dat goedkeurt, zou dat ingaan op 1 januari 2012. Ik ben het met andere woorden eens met uw suggestie.

In 2010 werden door het VEA 3009 controles uitgevoerd op de aanwezigheid van een EPC bij verkoop of verhuur. Daaruit bleek dat 69 procent van de woningen beschikte over een EPC bij het te koop of te huur aanbieden. Het is onze indruk dat heel wat mensen dachten dat men daar weliswaar over moest beschikken, maar niet noodzakelijk al bij het te koop of te huur aanbieden, maar wel vooraleer de akte werd verleden. 69 procent is al een hele verbetering ten opzichte van het jaar ervoor, toen men maar 47 procent scoorde. Die verplichting is dus steeds beter gekend. Door die verplichte affichering zal dat aandeel natuurlijk ook zeer snel toenemen. Men moet dat kengetal namelijk afficheren op het moment dat men een goed te koop of te huur stelt en dus zal men dat EPC al moeten hebben. Het maakt bovendien de handhaving voor ons heel wat makkelijker, omdat men zeer eenvoudig, op basis van die advertenties, zal kunnen zien waar een EPC wellicht of mogelijk ontbreekt.

Het zal ook veel eenvoudiger zijn om intermediären, zoals immokantoren, te responsabiliseren. Vandaag zijn enkel de eigenaars verantwoordelijk voor het hebben van dat EPC. Als wij inbreuken vaststellen, zeggen die eigenaars ons vaak dat dat immokantoor hen daar helemaal niets over heeft gezegd. Dat is natuurlijk betreurenswaardig, maar wij kunnen niet optreden. Als die publicatieverplichting ook bij dat immokantoor of die notaris ligt, kunnen wij ook daar gaan handhaven, wat volgens mij toch voor een snelle verbetering zal zorgen.

Er worden intussen boetes opgelegd van 500 euro. Dat is op heden al gebeurd voor eigenaars van 120 wooneenheden. De boetes komen terecht in het energiefonds. Die middelen worden dan weer gebruikt ter ondersteuning van het energiebeleid. Die verdwijnen dus niet zomaar in een of andere put.

De prijs van een EPC is inderdaad overgelaten aan de vrije markt. Uit een enquête die door VEA is uitgevoerd, blijkt dat in 2009 de gemiddelde prijs voor de opmaak van een EPC voor alleenstaande woningen en driegevelwoningen tussen de 200 en 350 euro lag. Voor appartementen en rijwoningen ligt die meestal tussen de 100 en 250 euro. Die kostprijs hangt dus niet alleen samen met de aard van de woning, maar eventueel ook met de afstand die men moet afleggen om dat EPC te komen maken, de beschikbaarheid van plannen of facturen die bewijzen welke ingrepen daar gebeurd zijn of met de complexiteit van de woning.

Het VEA heeft de bevoegdheid om de kwaliteit van die EPC's te controleren. Wij bereiden in die zin een actieplan voor. Ook een aantal stappen van dat actieplan zijn inmiddels uitgevoerd. Zo werd het aantal kwaliteitscontroles opgetrokken van 200 naar 600. Dat zijn controles in de diepte. Op basis van die controles kunnen wij ook vaak voorkomende fouten remediëren. Wij zien welke fouten er vaak voorkomen en dus niet zozeer liggen aan de individuele persoon die het EPC opstelt, maar misschien aan de onduidelijkheden in de regelgeving. Die onduidelijkheden kunnen we dan remediëren via opleidingen en nieuwsbrieven. Wij hebben dat overigens al gedaan. We hebben een aantal symposia georganiseerd waarop die veel voorkomende fouten zijn toegelicht. EPC-deskundigen zijn daar in groten getale op afgekomen. Zij ervoeren dat zelf dus ook als een grote nood en een meerwaarde.

Er wordt ook regelmatig overlegd met de opleidingsinstellingen. In de loop van 2011 worden 'Train de trainer'-opleidingen gepland om de kwaliteit van de opleidingen te verbeteren. Tegen eind 2011 wordt ook de implementatie van een centraal examen voor die energiedeskundigen voorbereid. Daar zijn twee voordelen aan verbonden. Enerzijds zullen we er zo zeker van zijn dat men over de nodige basiscompetenties zal beschikken. Dat is erg belangrijk, aangezien het EPC van steeds doorslaggevend aard zal zijn bij het bepalen van de huur- of koopprijs en wat de huurder of koper daarvoor over heeft. Mevrouw Heeren, u zegt dat zelf ook. Met andere woorden, dat EPC moet ook correct zijn. Je kunt het een eigenaar die wil verkopen of verhuren niet aandoen dat iemand dat fout inschat. Noch de eigenaar, noch de huurder of koper kan veel doen met zo'n incorrect EPC. Het is dus zeer belangrijk dat dat correct gebeurt.

Het tweede voordeel van dat centraal examen zal zijn dat we uit fouten die veelvuldig voorkomen, kunnen afleiden waar er iets schort aan de opleiding. Dat kan een probleem zijn met de opleiding, de software of het inspectieprotocol, dat we dan kunnen bijsturen. Dat examen is dus op meerdere manieren doelmatig.

Ik kan u misschien bekoren met mijn antwoord op uw vraag naar een databank. Alle EPC's, inclusief alle invoergegevens, worden sinds de invoering doorgestuurd naar en bewaard in de Energieprestatiedatabank die door VEA wordt uitgebouwd en beheerd. Op heden kan enkel de eigenaar die EPC's opvragen. Maar als een deskundige zo'n EPC uit het verleden zou willen consulteren, kan die de eigenaar verzoeken om dat oude EPC op te vragen. De eigenaar heeft het recht dat te doen. Dat is dus misschien nog niet volledig gecoverd, maar er werden toch al een aantal stappen gezet om ervoor te zorgen dat die databank de gegevens die ooit beschikbaar waren, niet voorgoed verloren laat gaan.

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Minister, ik dank u voor uw antwoord, dat vrij volledig is. Vooral dat laatste bekoort mij inderdaad. Ik ben er echt van overtuigd dat in de toekomst het EPC de waarde van de woning zal bepalen, zowel in de koop als in de huur. Het ki doet dat al lang niet meer. Toch kijkt men nog altijd naar dat ki. In de vastgoedkranten staat dat ki ook altijd vermeld. Het verschil tussen die ki's valt ook op. Het valt op dat er een groot verschil is tussen de ki's van gelijkaardige woningen, met eenzelfde grootte, die in verschillende gebieden gelegen zijn.

Natuurlijk is daar fiscaliteit aan gebonden. Vandaag is dat fiscaal een onrechtvaardig systeem. Blijkbaar is niemand, ook in Vlaanderen, in staat om dat systeem te updaten.

Niemand wil dat ook. Ik ben er dan ook van overtuigd dat als EPC's morgen kwalitatief goed zijn, zij een enorme waarde zullen moeten hebben. Er is natuurlijk ook het feit dat enkel de eigenaar het nog kan opvragen. We zullen daar in de toekomst creatiever mee moeten zijn. Facturen gaan immers verloren. Aangezien mensen veel mobieler zijn, wordt er gemakkelijker verhuisd. Het komt er eigenlijk op neer dat woningen sneller van de hand gaan en dat het EPC altijd beschikbaar zal moeten zijn. We moeten het wel à jour kunnen houden. Op dat vlak sluit ik me aan bij mevrouw Van Volcem. Als een woning wordt aangepast, zou dat op een of andere manier doorgegeven moeten worden in een digitaal systeem waardoor de EPC's à jour blijven.

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Minister, in het kader van het lokaal woonbeleid zou het nuttig zijn indien wij de gegevens van het Vlaams Energieagentschap zouden kunnen raadplegen. Zij willen die echter niet vrijgeven. Als ik bijvoorbeeld voor een bepaald gebied of voor een bepaalde wijk vraag in welke zones initiatieven kunnen worden genomen, dan kan ik die gegevens niet krijgen. Kunt u ervoor zorgen dat die gegevens toch worden vrijgegeven?

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Mevrouw Van Volcem, de databank wordt alleen per postnummer bijgehouden. U wilt waarschijnlijk differentiëren binnen een postnummer.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Met een postnummer zou ik al heel tevreden zijn.

Minister Freya Van den Bossche: Die gegevens hebben wij niet. Ik zal laten onderzoeken of dat zinvol en haalbaar is.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Veli Yüksel tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de aan steden gerelateerde resultaten uit de leefbaarheidsenquête 'Ruimte voor morgen' - 2037 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Yüksel heeft het woord.

De heer Veli Yüksel: De Vlaming lijkt klaar om tegen 2050 compacter te gaan wonen: kleinere woningen, geen privétuin maar grote parken, werken en winkelen op fietsafstand enzovoort. Het zijn maar enkele voorkeuren van de Vlaming die blijken uit de leefbaarheidsenquête 'Ruimte voor morgen'.

62 procent van de ondervraagden vindt dat winkels, kantoren en scholen zo veel mogelijk in de buurt van de woonplaats moeten liggen. 77 procent wil zelfs dat winkels, werk, sport en scholen op wandel- en fietsafstand liggen. 72 procent wil pendelen afbouwen door telewerk te promoten of wonen en werken dichterbij elkaar te brengen. 77 procent vindt dat er in 2050 meer geïnvesteerd moet worden in openbaar vervoer. 62 procent vindt dat de stadscentra autovrij moeten zijn. Meer details en cijfers vindt u terug in de enquête.

Compact, nabij en duurzaam zijn de pijlers voor de toekomst. Dit onderzoek dat aansluit bij de ontwikkeling van het nieuwe beleidsplan Ruimte Vlaanderen, maakt duidelijk dat als we tegen 2050 anders willen omgaan met de schaarse beschikbare ruimte, we daar vandaag mee moeten starten.

Minister, welke conclusies trekt u uit de enquête? Welke acties gaat u ondernemen?

Vandaag is wonen op het platteland vaak goedkoper dan wonen in de stad. Welke initiatieven plant u om wonen in de stad betaalbaar te maken?

Een honderdtal experts heeft deelgenomen aan een brainstorming in december over 'Ruimte voor morgen'. Die mensen pleiten ervoor om nieuwe ontwikkelingen in eerste instantie te introduceren in leegstaande en verwaarloosde omgevingen. Uit het antwoord op mijn schriftelijke vraag nummer 319 blijkt dat het aantal ongeschikte en onbewoonbare woningen te hoog is. In Leuven en Roeselare is dat aantal tussen 2005 en 2010 verviervoudigd. In Antwerpen, Sint-Niklaas en Mechelen is sprake van een verdubbeling. In Gent is er een stijging met 50 procent. Op welke manier zult u in uw beleid aandacht besteden aan deze kwestie?

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Ik wil het ook even hebben over leegstaande woningen en verwaarloosde omgevingen. Ik spreek dan niet uit ervaring, want mijn stad is meestal de beste leerling van de klas. Ik ben wel altijd van mening geweest dat daar een taak is weggelegd voor de overheid. Ik heb al meermaals gezegd dat de ideale sociale mix een leegstaand pand is in een wijk dat wordt opgekocht, gerenoveerd en verhuurd door een sociale huisvestingsmaatschappij. Ik heb dat ook al besproken met de sociale huisvestingsmaatschappijen. Die vinden deze projecten echter niet zo interessant en verkiezen grootschalige woonuitbreidingsgebieden die ze goedkoop kunnen aankopen en die nadien via de planning worden gewijzigd in woongebied. Daardoor kunnen ze verder bouwen. De renovatie van die individuele panden is moeilijker met het oog op het beheer. Het is moeilijk het beheer hiervan op te nemen. Hier ligt echt een taak voor de Vlaamse overheid weggelegd. Misschien is dit ook een gemiste kans voor het Grondfonds. Het kan in elk geval een mogelijkheid zijn. Ik zou dan ook graag de mening van de minister kennen.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Voorzitter, de door de vraagsteller aangehaalde enquête is een initiatief van de minister van Ruimtelijke Ordening en past in de opmaak van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen. De enquête omvat een steekproef en een bredere publieksbevraging.

De resultaten van het eerste gedeelte zijn gepubliceerd. Het tweede gedeelte loopt nog tot 28 mei 2011. Het lijkt me niet enkel een beetje vroeg om conclusies te trekken. De enquête is bedoeld als input voor het beleid van de minister van Ruimtelijke Ordening. Het is, vooral in dit stadium, zeker niet mijn taak op basis van gedeelde gegevens concrete beleidsacties te plannen. Bovendien is de opzet van deze studie het beleid van een andere minister uit te tekenen.

Ik ben blij met een aantal voorkeuren die uit de enquête naar voren komen. We kunnen energiezuinig en compact bouwen en toch over voldoende kwalitatieve buitenruimte beschikken. Ik verheug me in een aantal keuzes die de mensen aangeven. De mensen denken vrij toekomstgericht. Verder gaat het in dit stadium nog niet.

In de context van de overeenkomsten met het Stedenfonds hebben de steden voor het betaalbaar wonen als een strategische doelstelling gekozen. Dat elke stad dit heeft gedaan, toont aan dat de lokale besturen hier duidelijk de noodzaak van inzien.

Daarnaast lopen vier onderzoeken naar de verbetering van de betaalbaarheid en de aantrekkelijkheid van steden. Er is het onderzoek naar het stedelijk fiscaal instrumentarium, het onderzoek naar de stedelijke woonmarkt en de achterliggende mechanismen die de prijs beïnvloeden, het onderzoek naar verhuis- en verblijfsmotieven van jongvolwassenen en jonge gezinnen in de centrumsteden en de stadsmonitor, die specifiek op het wonen in de stad ingaat. Een onderzoek dat ik nog niet heb vermeld, is de studie naar de righthuurprijzen. Uit dit onderzoek moet blijken hoe duur het op welke plek voor welk type van woning is.

Wat mijn bevoegdheden inzake het woonbeleid en het energiebeleid betreft, voer ik natuurlijk een politiek die erop gericht is zo energiezuinig en zo kwalitatief mogelijk te wonen. Ik wil graag een prijsgerichte politiek voeren.

Wat de huurprijzen betreft, is mijn instrumentarium voorlopig nog beperkt. Vlaanderen is nog volledig bevoegd. Door in sociale woningen te voorzien, proberen we een zekere druk op de prijzen tot stand te brengen. Indien we het aanbod verhogen, daalt de krapte op de private huurmarkt. Andere maatregelen kunnen er dan weer voor zorgen dat de private huurmarkt wat aantrekkelijker wordt. Zo zou ik, in overleg met de verenigingen van eigenaars, een systeem willen opzetten dat de private verhuurders een grotere inkomenszekerheid biedt. Dit zou allemaal tot een wat bredere huurmarkt moeten leiden.

Ik wil deze problematiek natuurlijk niet tot de steden verenigen. Indien ik het over een woon- of energiebeleid heb, wil ik dat iedereen, ongeacht zijn woonplaats, zo energiezuinig en zo betaalbaar mogelijk kan wonen. Ik heb gewoon enkele aandachtspunten in verband met het stedenbeleid naar voren willen brengen.

Wat de interpretatie van de cijfers met betrekking tot het aantal ongeschikt of onbewoonbaar verklaarde woningen in steden betreft, zou ik toch om enige voorzichtigheid willen vragen. Dat de cijfers hoog liggen, weerspiegelt immers twee zaken.

Ten eerste, de hoge cijfers tonen aan dat minstens dit aantal woningen in absolute cijfers niet voldoet. Ten tweede, de evolutie van de cijfers toont nog meer aan dat bepaalde steden inspanningen leveren in de strijd tegen een slechte woonkwaliteit. Een stadsbestuur dat meer controleert, zal altijd op meer slechte woningen stoten en zal bijgevolg plots een hogere plek in de rangorde innemen. Dit betekent niet dat het aandeel van slechte woningen in het patrimonium is gestegen, het betekent dat het stadsbestuur door middel van gerichte controles veel slechte woningen op het spoor komt. We mogen hier niet eenvoudigweg uit afleiden dat het aandeel slechte woningen in het totale patrimonium zeer hoog ligt in steden en gemeenten die hoog scoren.

Er gaat een rode draad doorheen het beleid dat ik wil voeren of wil laten uittekenen. Ik wil de lokale overheden zo veel mogelijk armslag geven om een lokaal woonbeleid te creëren. De lokale besturen moeten de procedures om de woonkwaliteit te verhogen en om slechte woonkwaliteit aan te pakken op een heel autonome manier kunnen aanpakken.

Ik verwijs in dit verband naar het wijzigingsdecreet van 29 april 2011. In dat decreet zijn een aantal belangrijke aspecten van de bewaking van de woonkwaliteit geoptimaliseerd. Het kaderdecreet, het heffingsdecreet en de Vlaamse Wooncode zijn aangepast. Het gaat niet enkel om juridisch-technische aanpassingen. Het gaat ook om aanvullingen die de bewaking van de woonkwaliteit optimaliseren. Ik wil al die aanpassingen niet opsommen. Het zijn er in elk geval heel wat.

Ik plan voor de komende maanden nog initiatieven. Ik denk onder meer aan de integratie van het kaderdecreet in de Vlaamse Wooncode en aan de ontvoogding van de gemeenten, die voldoende bestuurlijke draagkracht in de woonkwaliteitsprocedures moeten krijgen. Volgens mij moeten we de ingeslagen weg blijven volgen en de lokale overheden zo veel mogelijk armslag geven om de slechte woningkwaliteit aan te pakken.

Wat de suggestie van mevrouw Van Volcem betreft, wil ik nog opmerken dat ik het natuurlijk een goede zaak vind goede woningen op de markt aan te kopen en voor sociaal wonen aan te wenden. Dat is zeker een goede zaak.

De voorzitter: De heer Yüksel heeft het woord.

De heer Veli Yüksel: Ik dank de minister voor het antwoord. Ik ben er mij uiteraard van bewust dat dit onderzoek in eerste instantie door de minister van Ruimtelijke Ordening is besteld. Daarnet hebben we het over het Kenniscentrum Vlaamse Steden gehad. We hebben toen voor een horizontaal stedenbeleid gepleit. De minister is hier ook een voorstander van.

De bevindingen van de studie zijn relevant voor de bevoegdheidsdomeinen van de minister. Ze moet hier dan ook, in de mate van het mogelijke, rekening mee houden. Daarom stel ik deze vraag hier in deze commissie met betrekking tot de steden.

Minister, het zijn allemaal goede zaken: wat u hebt opgesomd, de onderzoeken die nog moeten gebeuren over het stedelijk fiscaal instrumentarium, naar verhuispatronen en om redenen voor stadsvlucht na te gaan, de stadsmonitor en dergelijke. De lokale besturen zijn een partner voor het aantrekkelijk maken van wonen in de stad.

Wat de cijfers voor onbewoonbaarheid en leegstand betreft, klopt het, zoals u zegt, dat er meer wordt gecontroleerd, maar je ziet toch een evolutie. Het is geen momentopname. Ik heb de cijfers opgevraagd van 2005 tot 2010. Je ziet daar een stijging. Als er niet meer panden bij komen in dat register, zullen we in de komende periode zien dat dat stabiliseert. Maar die nominale cijfers zeggen iets. We moeten de juiste conclusies trekken. Ik heb die vaststelling gemaakt. U hebt die cijfers ter beschikking gesteld. Ik trek daar geen zware conclusies uit, maar daar is wel een probleem en dat moet worden aangepakt. Ik vind dat u verder een beleid moet voeren voor de strijd tegen leegstand en verkrotting.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Minister, ik ben het niet volledig eens met uw redenering dat zij die beter hun werk doen en langere lijsten hebben, niet kunnen worden bestraft. Tot daar is het juist. Maar daarmee geeft u toch indirect aan dat sommige steden er geen werk van maken. Nochtans hebt u vanuit het Vlaamse Gewest de steden verplicht om een leegstandstaks in te voeren. Indien ze het niet zelf doen, zou u dat doen. Elke gemeente zoekt ook altijd middelen. Elke gemeente of stad weet dat een leegstaand pand ten eerste niet goed is voor de leefomgeving en dat er ten tweede inkomsten aan verbonden zijn door de leegstandstaks die men kan heffen. Ik ben het er niet volledig mee eens dat sommige steden en gemeenten minder hun best zouden doen. Het is nu eenmaal zo dat sommige steden en gemeenten meer leegstand hebben. Dat is geen schande. We mogen het probleem niet minimaliseren. Ik vind uw redenering niet zo correct.

U stelt dat het vooral gaat om de minister van Ruimtelijke Ordening. Ik ben er toch voorstander van dat u niet enkel werkgroepen opricht Wonen-Welzijn, maar vooral Wonen-Ruimtelijke Ordening. De grootste hefboom die u hebt, minister, is de ruimtelijke ordening.

Ik verwijst naar de aanbevelingen van SUM en Pascal De Decker naar aanleiding van de evaluatie van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Een van hun grote kritieken is dat er geen visie is gecreëerd voor wonen in het ruimtelijk beleid. Ik berispt u niet, maar het is een signaal dat u moet oppikken. Nu is men bezig aan het Beleidsplan Vlaanderen. Vanuit Wonen zou u uw horizontale bevoegdheid moeten gebruiken.

Minister Freya Van den Bossche: Ik blijf erbij dat die absolute cijfers helemaal niets zeggen over het relatieve aandeel aan slechte of leegstaande woningen in steden op dit moment. Het reflecteert vaak een inspanning. Het spijt mij, mevrouw Van Volcem, maar het is niet zo dat elke gemeente daar even hard werk van maakt.

Sommige steden en gemeenten hebben meer verkrotte woningen of leegstand dan andere. De lijst van vaststellingen waar er leegstand is of verkrotting, kun je niet zomaar transponeren naar het totale woonaanbod. Er zijn grote verschillen in de soort controles en hoeveel controles er gebeuren.

Ik kan u garanderen, en de heer Yüksel waarschijnlijk ook, dat je in bepaalde straten van Gent een zeer groot aandeel slechte woningen vindt. Als we daar controleren, wat het meest efficiënt zou zijn qua inzet van personeel en middelen, en dan transponeren, zou één op de drie woningen in Gent slecht zijn. Statistisch zou dat kloppen, maar in werkelijkheid is dat onzin, omdat we enkel die ene straat hebben bekeken waar we weten dat er veel krotten zijn.

U moet heel hard opletten. Stel dat een stad alle huizen controleert. Als Gent begint in Sint-Denijs-Westrem, garandeer ik u dat Gent plots een stad zal blijken met nauwelijks leegstand

of verkrotting. U moet ook rekening houden met de wijze waarop er wordt gecontroleerd en op basis waarvan. Wees voorzichtig met statistiekjes op dat vlak. Dat is allemaal niet zo eenvoudig te interpreteren.

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Ik wil de vraag van de heer Yüksel ondersteunen. Tegelijk denk ik, minister, dat u gelijk hebt dat cijfers niet alles zeggen. Er zijn nog altijd gemeenten die geen woonbeleid voeren, die geen leegstandsbeleid voeren. Ik weet waarover ik het heb. Als je die lijst bekijkt, lijkt het een prachtige gemeente zonder leegstand, terwijl ik kan getuigen dat er wel heel veel leegstand en verkrotting is. Die heffing is maar een middel om aan woonbeleid te doen.

De heer Veli Yüksel: Ik wil hier geen semantische discussie voeren over die cijfers. Volgens mijn conclusie en mijn persbericht daarover, en u hebt dat ook gecommuniceerd, is er een nominatieve stijging van het aantal. Het ging specifiek over de centrumsteden. Ik heb niet gezegd dat er in Gent een stijging met zoveel procent is geweest. Ik heb alleen gezegd dat het aantal leegstaande en verkrotte woningen met een bepaald percentage is gestegen. Ik zeg niet dat de leegstand en de verkrotting in Gent of een andere stad met een bepaald percentage is toegenomen. In die zin trek ik de juiste conclusies, ook al weet ik dat dit, zoals u zegt, nauw samenhangt met de controles. Ik kan begrijpen dat bepaalde centrumsteden daar wel een prioriteit van maken en andere weer niet. Dat is iets lokaals, maar uiteindelijk moeten ze wel meewerken aan het aanleggen van een leegstandsregister.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■